

Rapport

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat (een) politieambtenaar(en) van het regionale politiekorps Haaglanden:

1. geweld heeft gebruikt door haar bij haar aanhouding op 24 december 2006 over straat te sleuren, te slaan en te schoppen;
2. haar niet ter plekke heeft geïnformeerd over de reden van haar aanhouding;
3. haar een dramakoningin heeft genoemd op de zitting van de Onafhankelijke commissie voor klachten tegen politie Haaglanden.

Ook klaagt verzoekster erover dat het regionale politiekorps Haaglanden de tijdens de aanhouding opgelopen schade aan haar horloge van € 1.036 niet heeft vergoed.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 24 december 2006 werden verzoekster en haar echtgenoot omstreeks 01:00 uur voor hun woning aangehouden door twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Haaglanden, wegens verdenking van vernieling van een woning omstreeks 00:25 uur die nacht in het gebied van het regionale politiekorps Zuid-Holland-Zuid. Het regionale politiekorps Zuid-Holland-Zuid had het politiekorps Haaglanden verzocht om aanhouding van het tweetal. De aanhouding verliep dermate onrustig, dat er door de politieambtenaren assistentie van collega's bij werd gevraagd. Verzoekster is voorgeleid op een politiebureau van de regio Haaglanden en diezelfde nacht nog overgebracht naar een politiebureau van de regio Zuid-Holland-Zuid.

2. Verzoekster diende naar aanleiding van deze aanhouding op 7 januari 2007 diverse klachten in bij het regionale politiekorps Haaglanden. Verzoekster schreef in haar klachtbrief dat ze ter plaatse "in elkaar was geramd" door de twee politieambtenaren. Haar burens zouden getuige zijn geweest van de klappen en schoppen die verzoekster kreeg. Verzoekster schreef ook dat haar niet was verteld wat de reden van haar aanhouding was geweest en stelde tevens dat ze schade had opgelopen aan haar horloge.

3. Op 18 januari 2007 vond er een gesprek plaats tussen de klachtbehandelaar van het politiekorps met één van de bij de aanhouding betrokken politieambtenaren, X1. Op diezelfde datum vond er ook een gesprek plaats tussen deze klachtbehandelaar en de andere bij de aanhouding betrokken politieambtenaar, X2. Van beide gesprekken werd een verslag opgemaakt. Voor zover hier van belang werd daarin het volgende vermeld. Beide politieambtenaren vertelden dat ze de bewuste nacht naar het woonadres van verzoekster gingen vanwege een verzoek van een ander politiekorps om haar en haar echtgenoot aan

te houden wegens een vernieling. Bij het overbrengen van de echtgenoot naar het surveillancevoertuig wilde verzoekster, volgens beide politieambtenaren, de aanhouding belemmeren door aan haar echtgenoot en aan hen te trekken. Nadat de echtgenoot in het surveillancevoertuig was geplaatst, verzette verzoekster zich vervolgens tegen haar eigen aanhouding. Via de meldkamer werd om assistentie gevraagd. Met behulp van deze extra politieambtenaren werd verzoekster aangehouden en overgebracht naar het politiebureau. Tijdens het transport naar het politiebureau werd gebruik gemaakt van handboeien, omdat verzoekster zich zeer recalcitrant gedroeg. Aan het bureau werden beide verdachten voorgeleid. Volgens de politieambtenaren beschuldigde verzoekster op het politiebureau alle politieambtenaren die bij haar in de buurt kwamen dat deze haar bij haar aanhouding hadden geslagen. Beide politieambtenaren vertelden niets af te weten van opgelopen schade aan het horloge van verzoekster.

4. Op 19 januari 2007 vond er een gesprek plaats tussen de klachtbehandelaar van het politiekorps en de hulpofficier van justitie (X3) aan wie verzoekster en haar echtgenoot de bewuste nacht waren voorgeleid. Van dit gesprek werd tevens een verslag opgemaakt.

5. Op 29 januari 2007 vond er een gesprek plaats tussen de klachtbehandelaar van het politiekorps en verzoekster. Tijdens dit gesprek werd verzoekster meegedeeld hoe de betrokken politieambtenaren hadden gereageerd op haar klacht. Ook van dit gesprek werd een verslag opgemaakt.

6. Op 5 februari 2007 stelde de klachtbehandelaar een rapport op naar aanleiding van bovengenoemde gesprekken en zijn onderzoek naar de klacht van verzoekster. Op diezelfde datum gaf de commissaris van politie, in zijn functie als bureauchef van de betrokken politieambtenaren, in een ander rapport zijn zienswijze op de klacht van verzoekster. De commissaris oordeelde dat de klacht van verzoekster ongegrond was.

7. De hoorzitting voor de Onafhankelijke commissie voor klachten tegen politie Haaglanden (hierna: de commissie) naar aanleiding van de klacht van verzoekster vond op drie verschillende data plaats, namelijk op 3 april, 23 april en 1 mei 2007. De commissie adviseerde de korpsbeheerder op 3 mei 2007 de klacht van verzoekster niet gegrond te achten. Het verzoek tot schadevergoeding werd niet als klachtelement beschouwd en om die reden doorgezonden naar het Bureau Financiën, afdeling Schade en Verzekeringen van het betrokken politiekorps.

8. Op 8 mei 2007 oordeelde de korpsbeheerder dat de klacht van verzoekster niet gegrond was.

9. Op 22 mei 2007 wendde verzoekster zich tot de Nationale ombudsman.

10. Op 29 mei 2007 liet het Bureau Financiën, afdeling Schade en Verzekeringen van het regionale politiekorps Haaglanden verzoekster weten dat haar verzoek om

schadevergoeding werd afgewezen.

I. Ten aanzien van het gebruik van geweld

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er in de eerste plaats over dat er bij haar aanhouding op 24 december 2006 geweld is gebruikt door de politieambtenaren, door haar over straat te sleuren, te slaan en te schoppen.

2. Voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht komt uit de aan de Nationale ombudsman toegezonden informatie het volgende naar voren:

2.1. Verzoekster liet in haar oorspronkelijke klacht van 7 januari 2007 gericht aan het politiekorps weten dat ze bij haar aanhouding "in elkaar is geramd" door de twee betrokken politieambtenaren. Ze zou klappen en schoppen hebben gekregen. In het gesprek tussen verzoekster en de klachtbehandelaar van het politiekorps dat plaatsvond op 29 januari 2007, liet verzoekster weten dat ze was geslagen en geschopt door de vrouwelijke politieambtenaar en toen ze op de grond lag zou zijn geslagen en geschopt door de mannelijke politieambtenaar. Haar burens hadden dit gezien. Een buurman heeft schriftelijk verklaard:

"Beste politiebureau Zuiderpark,

Met deze brief wil ik u even laten weten dat ik getuige was van wat er die nacht van 23 december na 24 december 2006 gebeurd is. We hoorden die nacht een hoop kabaal buiten en we gingen uit het raam kijken wat er aan de hand was. We zagen zes politieauto's op de straat rijden en een stille wagen. Daarna zagen we dat de buurman van (... , adres, N.o.) in een politieauto werd gedaan met handboeien om. We zagen ook dat de buurvrouw van (... , adres, N.o.) hardhandig werd meegenomen. Mevrouw werd door de politie hardhandig in de boeien gedaan terwijl mevrouw liep te schreeuwen dat ze haar hondjes eerst naar binnen wilde doen, maar daar werd geen reactie op gegeven dus er liepen hier die nacht drie hondjes op straat. Mevrouw werd, nadat mevrouw al aardig hard was beetgepakt, met haar handboeien om toen ook nog eens keihard over de stoep meegesleurd, dit ging schijnbaar niet snel genoeg toen dachten de politieagentes van we tillen mevrouw wel even met z'n vieren op. Het is echt niet normaal hoe het er die nacht aan toe ging het leek erop dat er zware criminelen gearresteerd werden. Afz. de burens van (... , adres, N.o.)."

2.2. Op de hoorzitting voor de commissie op 3 april 2007 verklaarde verzoekster dat ze bij haar aanhouding tegen een muur werd gegooid, een knie in haar rug kreeg en meteen werd geboeid. Daarna zou ze zijn geslagen en geschopt door de politieambtenaren. Ook zou ze over straat zijn gesleurd terwijl zij geboeid was. Ze benadrukte dat ze niet was

gestruikeld, maar dat ze omver werd getrapt door de politieambtenaren. Verzoekster liet de commissie weten dat ze naar aanleiding van het toegepaste geweld "bont en blauw" was op armen en rug. Ook zou zij een voetafdruk hebben gehad op haar been. Verzoekster stelde na het incident bij de huisarts te zijn geweest, maar heeft geen verklaring van de huisarts overgelegd. Verzoekster erkende tegenover de commissie dat ze die avond alcohol had gedronken en medicijnen had gebruikt.

In een tweetal brieven aan de Nationale ombudsman (d.d. 22 mei 2007 en 15 juni 2007) schreef verzoekster dat ze geslagen was door een vrouwelijke politieambtenaar en dit benoemde ze als mishandeling.

2.3. De betrokken politieambtenaar X1 verklaarde tegenover de klachtbehandelaar van het politiekorps op 18 januari 2007, voor zover hier van belang, dat hij zeker wist dat er noch door zijn collega X2 noch door hemzelf bij de aanhouding was geslagen en dat het niet klopte wat verzoekster daarover zei. Het was juist verzoekster geweest die geweld gebruikte door het belemmeren van haar aanhouding. X1 verklaarde verder dat hij had gezien dat verzoekster uiteindelijk naar het surveillancevoertuig werd gedragen en dat zij zich zeer recalcitrant gedroeg.

Op de hoorzitting voor de commissie van 23 april 2007 verklaarde X1 dat verzoekster begon te trekken op het moment dat X1 de echtgenoot vroeg met hem naar het politievoertuig te lopen. De echtgenoot zei tegen verzoekster dat ze rustig aan moest doen waarop verzoekster X1 los liet. Via de meldkamer vroeg X1 om politieassistentie. Deze arriveerde toen X1 de echtgenoot in het politievoertuig aan het plaatsen was. X1 verklaarde dat hij zag dat verzoekster door collega's werd opgepakt en naar het andere politievoertuig werd gebracht. X1 verklaarde nogmaals dat hij geen geweld bestaande uit schoppen of slaan had gezien. Hij verklaarde tevens dat verzoekster, eenmaal op het politiebureau aangekomen, iedereen ervan beschuldigde haar te hebben geslagen, ook collega's die helemaal niet bij het incident betrokken waren geweest. X1 verklaarde dat dit mogelijk kwam omdat verzoekster volgens hem had gedronken.

2.4. De betrokken politieambtenaar X2 verklaarde tegenover de klachtbehandelaar van het politiekorps op 18 januari 2007 dat er beslist niet door haar en/of X1 was geslagen of geschopt bij de aanhouding van verzoekster. Niemand was volgens haar in elkaar "geramd" of had een klap of schop gekregen. Verzoekster belemmerde haar aanhouding door aan haar echtgenoot, en aan haar en aan collega X1 te trekken. Tijdens het begeleiden van verzoekster naar het dienstvoertuig werkte verzoekster hen volgens X2 tegen, door onder andere haar voeten af te zetten op de grond, waardoor verzoekster struikelde. Verzoekster werd opgevangen door een collega van X2, waarbij verzoekster waarschijnlijk met haar knie op de grond terecht was gekomen.

Op de hoorzitting voor de commissie van 1 mei 2007 verklaarde X2 dat de echtgenoot van verzoekster die bewuste avond na zijn aanhouding werd beetgepakt om hem mee te

nemen naar het politievoertuig. Verzoekster begon daarop aan haar en X1 te trekken en begon te schreeuwen. X2 verklaarde dat zij duidelijk rook, hoorde en zag dat verzoekster dronken was. X2 verklaarde verzoekster alleen vast te hebben gehouden bij haar jas. Verzoekster bleef om zich heen slaan. X2 werd niet door verzoekster geraakt. X2 verklaarde zelf niet te hebben geslagen. Omdat verzoekster recalcitrant was en zich bleef verzetten tegen haar aanhouding, had X2 haar geboeid. Een collega die naast X2 stond hield verzoekster vast, zodat zij rustig kon boeien. Vervolgens werd verzoekster meegenomen naar het politievoertuig. Verzoekster stribbelde nog steeds tegen en liet zich volgens X2 naar achteren hangen. Daardoor schoot verzoekster van X2 los en met een hand uit de boei. Samen met de collega werd verzoekster opgevangen zodat zij niet viel. X2 verklaarde dat verzoekster wel met een knie op de grond kwam. X2 en de collega hadden verzoekster overeind geholpen. Verzoekster was vervolgens door andere collega's naar het politievoertuig gedragen om te zorgen dat zij zonder verdere problemen in de auto zou plaatsnemen. X2 verklaarde dat op iedere vraag over geweld bij de aanhouding zij kon antwoorden dat er absoluut geen geweld was gebruikt; verzoekster was volgens X2 absoluut niet geslagen of geschopt.

2.5. De betrokken hulpofficier van justitie X3 verklaarde tegenover de klachtbehandelaar van het politiekorps op 19 januari 2007 dat het hem bij de voorgeleiding van verzoekster opviel, dat zij zich zeer recalcitrant gedroeg en behoorlijk onder invloed van alcoholhoudende drank was. X3 verklaarde tevens dat hij hoorde dat verzoekster op het politiebureau elke politieambtenaar die bij haar in de buurt kwam, beschuldigde van het feit dat deze haar had geslagen. Bij navraag bij de direct betrokken politieambtenaren door X3 gaf ieder voor zich aan dat er door hen beslist niet geslagen of geschopt was.

2.6. Ook de later ter assistentie gekomen politieambtenaren hadden een verklaring afgelegd tegenover de klachtbehandelaar van het politiekorps. Eén van hen had verzoekster ten tijde van haar aanhouding op een gegeven moment met de handboeien om, op de grond zien zitten. Deze politieambtenaar verklaarde dat de twee politieambtenaren die verzoekster toen vast hadden, haar beslist niet geslagen of geschopt hadden. De andere politieambtenaar verklaarde dat verzoekster ook hem beschuldigde haar te hebben geslagen, wat door hem werd ontkend.

2.7. Het mutatieformulier, dat door de betrokken politieambtenaren naar aanleiding van de aanhouding is opgemaakt, meldt dat verzoekster de aanhouding probeerde te belemmeren door te trekken aan haar echtgenoot. Ook wordt gemeld dat verzoekster begon te trekken aan twee politieambtenaren. Nadat ze door één van hen werd meegenomen naar het politievoertuig, richtte het verzet van verzoekster zich vervolgens tegen deze politieambtenaar. Het mutatieformulier vermeldt verder dat met behulp van enkele eenheden verzoekster is aangehouden.

2.8. Het proces-verbaal van aanhouding van 24 december 2006 geeft geen melding van enig gebruik van geweld. Wel wordt vermeld dat tijdens het transport gebruik is gemaakt

van handboeien, omdat verzoekster zich zeer recalcitrant gedroeg naar de verbalisanten.

2.9. Uit het advies van de commissie van 3 mei 2007 blijkt dat de commissie, voor wat betreft de klacht over het toegepaste geweld, geen reden had om te twijfelen aan de juistheid van de verklaringen van de betrokken politieambtenaren. Volgens deze verklaringen verzette verzoekster zich tegen de aanhouding van haar echtgenoot en zichzelf en was er geen geweld gebruikt bestaande uit het slaan en schoppen van verzoekster. De commissie adviseerde de korpsbeheerder dit klachtonderdeel ongegrond te achten.

3. De korpsbeheerder bleef in de brief van 21 maart 2008 aan de Nationale ombudsman bij het standpunt dat dit klachtonderdeel ongegrond was.

Beoordeling

4. Behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen heeft een ieder recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam. Dit is neergelegd in artikel 11 van de Grondwet (zie Achtergrond, onder 1.). Ook in artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens is bepaald dat een inbreuk op ieders recht op respect voor zijn privéleven - waaronder mede wordt verstaan zijn lichamelijke integriteit - moet zijn voorzien bij wet (zie Achtergrond, onder 2.2.). Het gebruik van geweld betekent een inbreuk op het recht op onaantastbaarheid van het menselijk lichaam. Op grond van artikel 8, eerste lid van de Politiewet is een politieambtenaar in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening bevoegd geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt (het proportionaliteitsvereiste) en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt (het subsidiariteitsvereiste; zie Achtergrond, onder 3.). Het geweld moet, met andere woorden, redelijk en gematigd zijn.

5. Voor de beoordeling van de vraag of het toegepaste geweld de toets der kritiek kan doorstaan, is ten eerste van belang de vraag of de politieambtenaar optrad in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening.

6. De politieambtenaren hebben verzoekster aangehouden op verdenking van vernieling. Verzoekster heeft de aanhouding niet betwist. De Nationale ombudsman gaat ervan uit dat verzoekster terecht kon worden aangehouden op verdenking van vernieling, nu er sprake was van een heterdaadsituatie. De Nationale ombudsman gaat er dan ook van uit dat de politieambtenaren bij de aanhouding optraden in de rechtmatige uitoefening van hun bediening.

7. Gebleken is dat het geweld heeft bestaan uit het duwen en trekken van verzoekster. Verzoekster heeft deze handelingen gesteld en de betrokken politieambtenaren hebben deze handelingen niet betwist. Voor de Nationale ombudsman is daarom voldoende vast

komen te staan dat er bij de aanhouding van verzoekster gebruik is gemaakt van voornoemd geweld. De Nationale ombudsman heeft niet kunnen vaststellen dat de politieambtenaren verzoekster hebben geschopt of geslagen. Dit wordt door alle betrokken politieambtenaren ontkend en vindt evenmin bevestiging in de schriftelijke verklaring van een getuige.

8. Vervolgens dient de vraag te worden beantwoord of het geweld onder de gegeven omstandigheden redelijk en gematigd was. Het is de Nationale ombudsman niet gebleken dat de betrokken politieambtenaren verzoekster op een andere wijze dan door middel van enige vorm van geweld in het politievoertuig konden laten plaatsnemen. Uit de overgelegde stukken en de afgelegde verklaringen, ook uit die van verzoekster zelf, kan immers worden afgeleid dat verzoekster zich tegen haar aanhouding verzette. Verder heeft verzoekster verklaard dat zij die nacht alcohol en medicijnen heeft gebruikt. Dit kan zowel haar gedrag als haar waarneming hebben beïnvloed. De Nationale ombudsman is niet gebleken dat er méér geweld is gebruikt dan nodig was bij de aanhouding van verzoekster. Met het toegepaste geweld hebben de betrokken politieambtenaren naar het oordeel van de Nationale ombudsman niet gehandeld in strijd met het recht op onaantastbaarheid van het lichaam.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

II. Ten aanzien van het niet informeren over de reden van aanhouding

Bevindingen

1. Voorts klaagt verzoekster erover dat de politieambtenaren haar ter plekke niet hebben geïnformeerd over de reden van haar aanhouding.

2. Voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht komt uit de aan de Nationale ombudsman toegezonden informatie het volgende naar voren:

2.1. In haar oorspronkelijke klacht van 7 januari 2007 liet verzoekster weten dat haar bij aankomst op het politiebureau nog steeds niet was verteld wat de reden van haar aanhouding was geweest. Ook in het gesprek tussen verzoekster en de klachtbehandelaar van het politiekorps op 29 januari 2007 vertelde verzoekster dat de reden van aanhouding haar niet was meegedeeld door de twee betrokken politieambtenaren. Haar echtgenoot zou ter plekke wel zijn meegedeeld waarvoor hij was aangehouden, maar zij heeft dat niet gehoord.

Tijdens de hoorzitting van de commissie op 3 april 2007 verklaarde verzoekster dat zij meerdere keren had gevraagd aan de betrokken politieambtenaren waarom haar echtgenoot werd aangehouden en dat er alleen tegen haar zou zijn gezegd dat ze "dan ook maar mee moest". Ze verklaarde dat ze pas op het politiebureau van de regionale

politie Zuid-Holland-Zuid hoorde waarvoor zij was aangehouden. De echtgenoot verklaarde tijdens deze hoorzitting dat de betrokken politieambtenaren die bewuste avond naar hem toe kwamen en hem vertelden dat zij een aanhoudingsbevel hadden gekregen van de politie Zuid-Holland-Zuid waarop hij als verdachte werd aangehouden.

2.2. De betrokken politieambtenaar X1 verklaarde tegenover de klachtbehandelaar van het politiekorps op 18 januari 2007 dat verzoekster en haar echtgenoot, vóórdat zij werden aangehouden, werd meegedeeld dat zij werden verdacht van het plegen van een vernieling.

Op de hoorzitting voor de commissie op 23 april 2007 verklaarde X1 dat hij en X2 wel drie keer tegen verzoekster en haar echtgenoot hadden gezegd dat zij werden verdacht van een vernieling en daarvoor werden aangehouden. De echtgenoot begreep volgens X1 precies waar het over ging.

2.3. Betrokken politieambtenaar X2 verklaarde tegenover de klachtbehandelaar van het politiekorps op 18 januari 2007 dat verzoekster en haar echtgenoot door haar en X1 buiten werden aangesproken en meegedeeld dat zij werden verdacht van het plegen van een vernieling en dat zij werden aangehouden. X2 verklaarde dat beide verdachten door hen op correcte wijze waren aangesproken en dat de reden van de aanhouding aan hen beiden was meegedeeld.

Op de hoorzitting voor de commissie op 1 mei 2007 verklaarde X2 dat zij en X1 hebben gezegd dat zij een verzoek hadden van de politie Zuid-Holland-Zuid om hen in verband met een vernieling aan te houden. Volgens X2 begreep verzoekster zeer goed wat er aan de hand was. X2 en haar collega hebben gezegd dat zij waren aangehouden en dat ze mee moesten naar het politiebureau. X2 verklaarde dat zij, nadat zij verzoekster had beetgepakt, haar ook nog diverse keren had gezegd dat zij was aangehouden.

2.4. De betrokken hulpofficier van justitie X3 verklaarde tegenover de commissie op 23 april 2007 dat verzoekster en haar echtgenoot die nacht aan hem werden voorgeleid. X3 verklaarde hen daarbij te hebben gevraagd of zij wisten waarvoor zij waren aangehouden en waarvan zij werden verdacht. Beiden bevestigden dit te weten, aldus X3. X3 heeft dit zelf apart ook nog een keer herhaald en verteld.

2.5. Het proces-verbaal van aanhouding van 24 december 2006 bevat, voor zover hier van belang, de volgende informatie:

"Vervolgens kwamen wij aan bij (... , adres, N.o.) en zagen wij dat het genoemde voertuig geparkeerd stond. Wij zagen dat de man en vrouw richting het perceel (... , adres, N.o.) liepen en voor de woning stonden. Vervolgens liepen wij naar de man en vrouw toe en vertelden hen beiden dat zij werden verdacht van vernieling gepleegd in (... , plaats, N.o.) en dat zij werden aangehouden."

2.6. Voor wat betreft de klacht over het ter plekke niet informeren van verzoekster over de reden van haar aanhouding, adviseerde de commissie de korpsbeheerder dit klachtonderdeel ongegrond te achten.

3. De korpsbeheerder stelde in de brief van 21 maart 2008 aan de Nationale ombudsman dat ook dit klachtonderdeel ongegrond was.

Beoordeling

4. De politie is op grond van bepalingen van internationale verdragen verplicht om een ieder die wordt aangehouden onverwijld op de hoogte te brengen van de reden van de aanhouding (zie Achtergrond, onder 2.1.).

5. De betrokken politieambtenaren hebben aangegeven dat zij verzoekster bij haar aanhouding hebben meegedeeld dat zij werd verdacht van het plegen van een vernieling en dat zij dit tevens meerdere keren tegen verzoekster hebben gezegd. In het proces-verbaal van aanhouding van 24 december 2006 is ook weergegeven dat de politieambtenaren verzoekster bij haar aanhouding hebben meegedeeld waarvoor zij was aangehouden (zie I

I Bevindingen

onder 2.5.). Wanneer de verklaringen van betrokkenen in onderling verband en samenhang worden gezien, hecht de Nationale ombudsman meer waarde aan de lezing van de betrokken politieambtenaren dan aan de lezing van verzoekster. In dit verband is met name de inhoud van het door de politie opgemaakte proces-verbaal van aanhouding van belang. In dit proces-verbaal, dat dateert van 24 december 2006 en dat derhalve is opgemaakt voordat sprake was van een door verzoekster ingediende klacht, wordt de lezing van de politieambtenaren zoals zij die direct na het voorval gaven, weergegeven. Deze lezing wijkt niet af van hun latere verklaringen. Deze verklaringen vinden bevestiging in de verklaring van de hulpofficier van justitie dat verzoekster en haar echtgenoot bij hun voorgeleiding te kennen gaven dat zij wisten waarvoor ze waren aangehouden. De Nationale ombudsman acht het dan ook niet aannemelijk dat de reden van de aanhouding verzoekster pas zou zijn meegedeeld op het politiebureau van het politiekorps Zuid-Holland-Zuid, zoals verzoekster heeft aangegeven. Voor de Nationale ombudsman is vast komen te staan dat de politieambtenaren verzoekster onverwijld de reden van haar aanhouding hebben meegedeeld en dat zij daarmee hebben gehandeld in overeenstemming met de ter zake geldende bepalingen van internationale verdragen.

De klacht mist feitelijke grondslag.

III. Ten aanzien van het verzoekster een dramakoningin noemen

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er verder over dat een politieambtenaar haar op de zitting van de commissie een dramakoningin heeft genoemd.
2. Uit het verslag van de hoorzitting voor de commissie van 1 mei 2007 blijkt dat betrokken politieambtenaar X2 verklaarde dat de hele klacht van verzoekster een grote leugen is. Verzoekster was haar bekend in verband met eerdere gewelds- en overlastincidenten en X2 verklaarde op deze hoorzitting dat verzoekster volgens haar een dramakoningin eerste klas was.
3. Verzoekster heeft in haar brief van 22 mei 2007 gericht aan de Nationale ombudsman laten weten dat zij X2 helemaal niet kent. In de brief van 15 juni 2007 liet verzoekster de Nationale ombudsman weten dat zij het als laster ervaart dat de politieambtenaar haar een dramakoningin noemde.
4. In een reactie van de politie aan de Nationale ombudsman van 4 maart 2008 scheef de commissaris van politie, in zijn functie als bureauchef van de betrokken politieambtenaren, ten aanzien van de bewuste opmerking het volgende. X2 had aangegeven verzoekster als gevolg van eerdere gewelds- en overlastincidenten te kennen. Gelet op de wijze waarop verzoekster zich tijdens haar aanhouding en aan het politiebureau had gedragen, had X2 naar de mening van de commissaris ten overstaan van de commissie een nog alleszins genuanceerde omschrijving van verzoekster gegeven. Deze opvatting was volgens de commissaris niet beledigend dan wel onbehoorlijk en zou niet worden tegengesproken vanuit de eerdere incidenten waarbij verzoekster betrokken was.

Beoordeling

5. Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat bestuursorganen burgers als mens respecteren en hen beleefd behandelen. Dit betekent onder meer dat bestuursorganen opmerkingen achterwege moeten laten die in het algemeen als onfatsoenlijk worden ervaren.
6. Het staat niet ter discussie dat X2 verzoekster een dramakoningin heeft genoemd, gelet op de melding daarvan in het verslag van de hoorzitting voor de commissie en het feit dat het niet is tegengesproken. De Nationale ombudsman gaat er dan ook van uit dat X2 de bewuste opmerking inderdaad heeft gemaakt. Hoewel X2 volgens de commissaris een "nog alleszins genuanceerde omschrijving" van verzoekster had gegeven, is de Nationale ombudsman van mening dat het ongepast is dat X2 deze bewoordingen voor verzoekster heeft gebruikt. Een politieambtenaar past een professionele benadering, óók op een hoorzitting voor de commissie. Door uit haar professionele rol te vallen heeft X2 naar het oordeel van de Nationale ombudsman gehandeld in strijd met het vereiste van een correcte bejegening.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

IV. Ten aanzien van het vergoeden van de schade

Bevindingen

1. Ten slotte klaagt verzoekster erover dat het betrokken politiekorps haar verzoek om vergoeding van de schade aan haar horloge heeft afgewezen.
2. Het verzoek om schadevergoeding is apart van de klachtenprocedure behandeld door het Bureau Financiën, afdeling Schade en Verzekeringen van het regionale politiekorps Haaglanden. Dit Bureau gaf in haar reactie van 29 mei 2007 aan verzoekster te kennen dat zij van mening was dat de betrokken politieambtenaren op correcte wijze haar de redenen van haar aanhouding hadden meegedeeld en dat daarnaast de wijze van aanhouden en het gebruik van de handboeien overeenkomstig de wettelijke vereisten had plaatsgevonden. Het Bureau stelde zich op het standpunt dat het bewuste politieoptreden rechtmatig was geweest waardoor er geen aanleiding bestond om tot vergoeding over te gaan van eventuele schade. Het Bureau meldde verder dat, voor zover vast zou komen te staan dat de vermeende schade door de aanhouding zou zijn veroorzaakt hetgeen door haar bij gebrek aan wetenschap werd bevestigd noch ontkend, dat zij van mening was dat het verzet van verzoekster het risico op het ontstaan van schade zodanig had vergroot dat de politie daarvoor niet verantwoordelijk kon worden gehouden.
3. Voor wat betreft de schade aan het horloge van verzoekster was de commissie van oordeel dat niet met zekerheid vastgesteld kon worden dat het horloge daadwerkelijk bij de aanhouding was beschadigd. Mocht dat echter wel het geval zijn geweest, dan was het naar de mening van de commissie aannemelijk dat dit was veroorzaakt door het door verzoekster geboden verzet, waardoor het aanleggen van handboeien noodzakelijk was. Van een verwijtbaar handelen van de betrokken politieambtenaren was volgens de commissie geen sprake. De commissie adviseerde de korpsbeheerder ook dit klachtonderdeel ongegrond te achten.
4. De korpsbeheerder bleef in de brief van 21 maart 2008 aan de Nationale ombudsman bij het standpunt dat ook dit klachtonderdeel ongegrond was.

Beoordeling

5. Het redelijkheidsvereiste brengt mee dat bestuursorganen voorafgaand aan elk handelen, of dit nu een rechtsbehandeling of een feitelijke handeling betreft, het belang van het realiseren van een doelstelling afwegen tegen de belangen van de burger. In het licht van het realiseren van de doelstelling mag de uitkomst van die belangenafweging niet onredelijk zijn.

6. De korpsbeheerder wees het verzoek tot schadevergoeding af, met de motivering dat het optreden van de betrokken politieambtenaren rechtmatig was en tevens dat door het verzet van verzoekster zij het risico op het ontstaan van schade zodanig had vergroot, dat de politie daarvoor niet aansprakelijk kon worden gehouden.

De Nationale ombudsman heeft zich eerder op het standpunt gesteld dat de aanhouding van verzoekster rechtmatig was en het door de betrokken politieambtenaren toegepaste geweld niet disproportioneel. Ook acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat verzoekster zich bij haar aanhouding fysiek heeft verzet (zie onder I. Beoordeling onder 6., 7. en 8.). Met de korpsbeheerder is de Nationale ombudsman dan ook van oordeel dat het optreden van de betrokken politieambtenaren behoorlijk is geweest en dat de afwijzing van het verzoek om schade door de korpsbeheerder dan ook niet onjuist is te noemen. De afwijzing van het verzoek om schadevergoeding is niet in strijd met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Haaglanden, is gegrond ten aanzien van:

- het verzoekster een dramakoningin noemen wegens schending van het vereiste van een correcte bejegening;

niet gegrond ten aanzien van:

- het gebruik van geweld;
- het vergoeden van de schade;
- het niet ter plekke informeren over de reden van aanhouding.

Onderzoek

Op 22 mei 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw M. te Den Haag, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Haaglanden.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden (de burgemeester van Den Haag), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel optreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Den Haag over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen het regionale politiekorps Haaglanden en verzoekster de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Van deze gelegenheid werd gebruik gemaakt.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder berichtte dat het verslag hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen. Verzoekster gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Mutatieformulier opgemaakt op 24 december 2006 door de betrokken politieambtenaren.

Proces-verbaal van aanhouding van verzoekster, opgemaakt op 24 december 2006 door de betrokken politieambtenaren.

Klachtbrief van verzoekster gericht aan het regionale politiekorps Haaglanden van 7 januari 2007.

Verslag van het gesprek tussen politieambtenaar X1 en de klachtbehandelaar van het betrokken politiekorps van 18 januari 2007.

Verslag van het gesprek tussen politieambtenaar X2 en de klachtbehandelaar van het betrokken politiekorps van 18 januari 2007.

Verslag van het gesprek tussen hulpofficier van justitie X3 en de klachtbehandelaar van het betrokken politiekorps van 19 januari 2007.

Verslag van het gesprek tussen verzoekster en de klachtbehandelaar van het betrokken politiekorps van 29 januari 2007.

Rapport van de klachtbehandelaar van het betrokken politiekorps van 5 februari 2007 naar aanleiding van het interne onderzoek.

Rapport van de chef van het politiebureau waar de betrokken politieambtenaren werkzaam zijn van 5 februari 2008 waarin zijn zienswijze wordt weergegeven.

Verslag van de hoorzitting van de commissie waarbij verzoekster aanwezig was van 3 april 2007.

Verslag van de hoorzitting van de commissie waarbij betrokken politieambtenaren X1 en X3 aanwezig waren van 23 april 2007.

Verslag van de hoorzitting van de commissie waarbij betrokken politieambtenaar X2 aanwezig was van 1 mei 2007.

Advies klachtencommissie van 3 mei 2007.

Beslissing van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden van 8 mei 2007 op de klacht van verzoekster.

Klachtbrief van verzoekster aan de Nationale ombudsman van 22 mei 2007.

Beslissing van het Bureau Financiën afdeling Schade en Verzekeringen van 29 mei 2007 op het verzoek om schadevergoeding.

Aanvullende klachtbrief van verzoekster aan de Nationale ombudsman van 15 juni 2007.

De openingsbrieven van de Nationale ombudsman van 22 februari 2008.

Standpunt van de korpsbeheerder van 21 maart 2008 op de klacht van verzoekster na opening van het onderzoek door de Nationale ombudsman, waarin wordt verwezen naar het standpunt van de chef van het politiebureau waar de betrokken politieambtenaren werkzaam zijn van 4 maart 2008 en het standpunt van het Bureau Financiën van 10 maart 2008.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Grondwet

Artikel 11

"Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam."

2. Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden (EVRM)

2.1. Artikel 5, tweede lid

"Een ieder, die gearresteerd is moet onverwijld en in een taal, die hij verstaat, op de hoogte worden gebracht van de redenen van zijn arrestatie en van alle beschuldigingen die tegen hem zijn ingebracht."

Tekst en Commentaar Strafvordering (C.P.M. Cleiren en J.F. Nijboer, 2007), aantekening 10, onder c, bij artikel 5 EVRM

"Onverwijld. De informatie moet niet alleen begrijpelijk zijn, maar moet volgens het tweede lid ook onverwijld worden gegeven. Het EHRM heeft niet in zijn algemeenheid aangegeven binnen welk tijdsbestek de verdachte de desbetreffende informatie dient te hebben ontvangen; dit laat het EHRM afhangen van de bijzondere omstandigheden van het geval. In de zaak Fox, Campbell en Hartley oordeelde het EHRM dat een tijdsverloop van enkele uren geen schending van het verdrag opleverde (EHRM 30 augustus 1990, Publ. ECHR series A vol. 182, §§ 40 en 42)."

Artikel 9, tweede lid van het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten bevat een overeenkomstige bepaling.

Beide verdragen zijn door Nederland geratificeerd.

2.2. Artikel 8

"1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privéleven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.

2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feite, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen."

3. Politiewet 1993

Artikel 8, eerste lid

"De ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak is bevoegd in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf."